

שם הנוהל: נוהל פיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה ברשויות המקומיות.	מספר הנוהל: 02.231.28	תחולה: 11.2016	- 1 - סיווג בלמ"ס
--	---------------------------------	--------------------------	--------------------------------

1. כללי:

נוהל זה עוסק באכיפת החוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה) התשע"ו-2016 (להלן: "החוק"). הנוהל מתווה את דרך האכיפה ברשויות המקומיות תוך הקפדה על אחידות, סבירות ומידתיות בפעולות פקחי הרשויות המקומיות בבואם לאכוף עבירות תנועה של רוכבי אופניים, רוכבי תלת אופן, רוכבי אופניים ותלת אופן עם מנוע עזר, רוכבי גלגנוע (קורקינט ממונע), רוכבי אופנוע ותלת אופנוע (להלן: רכב) והולכי רגל, מכח סמכות האכיפה שהוענקה להם בחוק. יובהר כי הפעלת סמכויות לפי נהל זה תעשה לאחר נקיטת אמצעי זהירות סבירים הדרושים כדי להבטיח אי גרימת נזק לאדם או לרכוש.

יצוין כי אין בנהל זה כדי לגרוע מסמכות רשות מקומית לעצב מדיניות אכיפה ביחס לסוג העבירות ואופן אכיפתם, והכל בכפוף לנהל זה.

2. הגדרות:

- "**החוק**" - חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016.
- "**פקח מוסמך**" - פקח שהוסמך לשם אכיפת עבירות תעבורה לפי הוראות סעיף 3 לחוק.
- "**רשות מקומית**" - עירייה, מועצה מקומית או איגוד ערים, שהחליטה לפעול לאכיפת עבירות תעבורה בתחום שיפוטה.
- "**הודעת תשלום קנס**" - עפ"י סעיף 9 לחוק.

3. האכיפה

א. הבסיס החוקי:

1. חוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), התשע"ו-2016.
2. סעיף 55 לחוק בתי המשפט (נוסח משולב) התשמ"ד-1984.
3. פקודת התעבורה (נוסח חדש) – תשכ"ח-1968.
4. תקנות התעבורה – תשכ"א 1961, כמפורט בתוספת הראשונה לחוק.

ב. העבירות והתנאים

1. עוברי הדרך, העבירות והתנאים בהתקיימם רשאי פקח להפעיל סמכויותיו כמפורט בתוספת השנייה לחוק לייעול הפיקוח והאכיפה העירוניים ברשויות המקומיות (תעבורה), תשע"ו-2016.
2. פקח לא רשאי לאכוף את סמכויותיו בכביש למעט במעבר חצייה.

- 2 -	תחולה:	מספר הנוהל:	שם הנוהל: נוהל פיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה ברשויות המקומיות.
סיווג בלמ"ס	11.2016	02.231.28	

ג. סמכות להורות על הפסקת העבירה

פקח שהבחין באדם העובר עבירה מהמפורטות בתוספת הראשונה ובתנאים המפורטים בתוספת השנייה יפעל להפסקתה באופן מידי כמפורט בנוהל זה ובכלל זה יורה לעובר הדרך לפנותה או לחדול מהשימוש שלא כדין.

הפסקת העבירה תעשה כמפורט להלן:

1. הפקח יצור קשר עין עם האדם ויורה לו לעצור.
2. הפקח יזדהה כפקח עירוני.
3. הפקח יסביר לאדם את מהות העבירה.
4. הפקח יורה על הפסקת ההתנהגות האסורה.
5. בהתייחס להולך רגל על שביל אופניים, לאחר הפסקת העבירה, יורה הפקח לאדם להמשיך את ההליכה על המדרכה.
6. לאחר הפסקת העבירה רשאי הפקח להפעיל את יתר סמכויותיו בכפוף למפורט בנוהל זה.

ד. סמכות לדרוש הזדהות

לשם אכיפת עבירות התעבורה, מוסמך הפקח לדרוש מכל אדם למסור לו את שמו ומענו ולהציג בפניו תעודת זהות או תעודה רשמית אחרת המזהה אותו.
סרב אדם להיענות לדרישת פקח וזהותו אינה ידועה יפעל הפקח בהתאם לסעיף ז' לנוהל זה – סמכות העיכוב.

ה. סמכות לדרוש ידיעות ומסמכים

פקח מוסמך לדרוש מאדם החשוד בביצוע עבירה כמפורט בתוספת הראשונה לחוק למסור לו כל ידיעה או מסמך לשם אכיפת עבירות התעבורה המפורטות בתוספת השניה. ככל שאותו אדם אינו מחזיק בידיעה או במסמך הרלוונטיים, מוסמך הפקח לדרוש למסור לו כל ידיעה או מסמך מכל אדם אחר הנוגע בדבר.

ו. סמכות להוציא את האוויר ואת השסתומים מצמיגי הרכב

לשם אכיפת עבירות התעבורה, מוסמך פקח להוציא את האוויר ואת השסתומים מצמיגי רכב, הפטור מחובת רישוי ורישום, ובלבד שינקוט אמצעי זהירות סבירים הדרושים כדי להבטיח אי גרימת נזק לרכב.

ז. סמכות לתפוס או להרחיק רכב

לשם אכיפת עבירות התעבורה, מוסמך פקח לתפוס או להרחיק רכב או חלק מרכב, הפטור מחובת רישוי ורישום. יובהר, לפיכך, כי פקח אינו מוסמך לתפוס אופנוע או חלק מאופנוע.

- 3 -	תחולה:	מספר הנוהל:	שם הנוהל: נוהל פיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה ברשויות המקומיות.
סיווג בלמ"ס	11.2016	02.231.28	

הפעלת הסמכות תעשה תוך הפעלת אמצעי זהירות סבירים הדרושים כדי להבטיח אי גרימת נזק לרכב, ותכלול, בין היתר, הסבר על תהליך שחרור הרכב לרבות כתובת המחסן, מועד השחרור, חובת תשלום בקשר עם התפיסה והכל בהתאם לחוקי העזר. הפעלת סמכות התפיסה תותר רק לאחר התקנת חוקי עזר על ידי הרשות, בכפוף לאמור בהם ובאופן שיפורט בהם.

ח. סמכות העיכוב

פקח רשאי לעכב אדם, שסירב להיענות לדרישת פקח על פי סמכותו בהתאם לסעיף 4 לחוק ויש חשש שיימלט או שזהותו אינה ידועה, עד לבואו של שוטר לפרק זמן שלא יעלה על שלוש שעות. מיד עם ביצוע העיכוב יש להודיע למשטרה. על העיכוב יחולו הוראות סעיף 75(ב) ו(ג) לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה – מעצרים), התשנ"ו-1996, בשינויים המחויבים.

ט. סמכות למתן הודעת קנס

פקח שהוסמך לכך ע"י ראש הרשות רשאי ביחס לעבירות שנקבעו כעבירות קנס לפי סעיף 30 לפקודת התעבורה למסור לאדם הודעת תשלום קנס אם נוכח כי אותו אדם עבר עבירת תעבורה כאמור.

י. אכיפה כלפי קטין

- (1) בהפעלת סמכויות כלפי קטין ייתן הפקח דעתו בין היתר לגילו ומידת בגרותו של הקטין, ויסביר לו את הדברים, בדרך ובשפה המותאמים לגילו ומידת בגרותו.
- (2) הפקח ירשום את שמו המלא של הקטין, כתובתו, מס' טלפון נייד, שמות הוריו ומס' טלפון של הוריו.
- (3) בהפעלת סמכותו של פקח כלפי קטין יידע הפקח את הורהו, בהתאם לפרטים שמסר הקטין (להלן- הורהו), על עצם ביצוע העבירה והפעלת הסמכות כאמור.
- (4) ניתנה לקטין הודעת תשלום קנס ונשלחה לביתו, תשלח ההודעה על כך להורהו.
- (5) פקח יהיה רשאי להפעיל סמכותו על מנת למנוע המשך ביצוע העבירה באופן הבא ובשים לב שיש באפשרות הקטין להגיע ליעדו בבטחה:
 - א. להוציא אוויר ושסתומים מצמיגי הרכב, על פי סעיף 4(א) לחוק וסעיף ו' לנוהל זה, או לתפוס את סוללת הרכב בהתאם לסמכותו על פי סעיף 4(א) לחוק וסעיף ז' לנוהל זה.
 - ב. במקרים של נהיגה פרועה ומסוכנת למשתמשי הדרך או לרוכב עצמו או במקרים של עבירה חוזרת ונשנית יהיה רשאי הפקח לתפוס אף את הרכב כולו לפי סעיף 4(א) לחוק וסעיף ז' לנוהל זה.
- (6) החזרת רכב, או חלק ממנו, שנתפס ממי שטרם מלאו לו 16 שנה, תבוצע מול הורהו.

יא. הוראות מיוחדות ביחס לאכיפה כלפי רוכב אופנוע או תלת אופנוע-

- באכיפה כלפי רוכב אופנוע או תלת אופנוע בעבירות המנויות בסעיף 33 לנוהל זה, יפעל הפקח להפסקת העבירה, באמצעות רישום הודעת תשלום קנס באופן הבא:
1. הפקח יצור קשר עין עם האדם ויורה לו לעצור.
 2. הפקח יזדהה כפקח עירוני.

- 4 -	תחולה:	מספר הנוהל:	שם הנוהל: נוהל פיקוח ואכיפה של עבירות תעבורה ברשויות המקומיות.
סיווג בלמ"ס	11.2016	02.231.28	

3. הפקח יורה לנהג לדומם את מנוע הרכב.
4. הפקח יסביר לאדם את מהות העבירה.
5. הפקח ידרוש את הזדהות הנהג.
6. הפקח ירשום הודעת תשלום קנס וימסור אותה לנהג או ישלח אותה בדואר רשום בכפוף לתיעוד הרכב.

יב. מגבלות האכיפה

- 1) פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו לפי חוק זה אלא בעת מילוי תפקידו ובהתקיים שניים אלו:
 - (1) הוא לובש מדי פקח, בצבע ובצורה שהורה לעניין זה ראש הרשות המקומית ובלבד שהמדים כאמור אינם נחזים להיות מדי משטרה, והוא עונד באופן גלוי תג המזהה אותו ואת תפקידו.
 - (2) יש בידו תעודה החתומה בידי ראש הרשות המקומית המעידה על תפקידו ועל סמכויותיו, שאותה יציג על פי דרישה.
- 2) פקח לא יעשה שימוש בסמכויות הנתונות לו כלפי אחד מאלה בעת מילוי תפקידו, אם יש בציות להוראות המנויות בתוספת הראשונה לחוק כדי למנוע מעובר הדרך האמור את מילוי התפקיד:
 - (א) משטרת ישראל.
 - (ב) צבא ההגנה לישראל.
 - (ג) שירות הבטחון הכללי.
 - (ד) המוסד למודיעין ולתפקידים מיוחדים.
 - (ה) הרשות להגנה על עדים.
 - (ו) שירות בתי הסוהר.
 - (ז) גוף אחר המנוי בהגדרה "רכב ביטחון", כהגדרתו לפי פקודת התעבורה.
- 3) לא יעשה הפקח שימוש בסמכותו אם הוצג בפניו אישור חתום ע"י קצין בכיר בדרגת סני"צ ומעלה לפיו שוטר המחזיק באישור זה ממלא תפקיד על פי דין וכי ציות להוראות המנויות בתוספת הראשונה יש בו כדי למנוע ממנו את מילוי התפקיד.
- 4) פקח יפעיל סמכותו על-פי נוהל זה לאחר שהוסמך לפי הוראות החוק על ידי ראש הרשות המקומית.

יג. אופן יישום הנוהל-

מוצע כי יישום הנוהל ייעשה בהדרגה בהתאם למפורט להלן:

1. חודשיים ממועד קבלת ההחלטה על אכיפת החוק בתחום הרשות, תפעל הרשות המקומית ליידוע הציבור בדבר תחילת החוק ואכיפתו.
2. החל מהחודש השלישי תתבצע האכיפה באמצעות רישום אזהרות בלבד.
3. החל מהחודש הרביעי ייאכף הנוהל במלואו.